

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 16. kesäkuuta 2022
(OR. fr, en)

9795/22

Toimielinten välinen asia:
2022/0004(NLE)

EDUC 207
ENV 530
CLIMA 254
SOC 333
SUSTDEV 104
JEUN 90
RECH 325

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähetäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Ed. asiak. nro:	9242/22
Asia:	Neuvoston suositus vihreää siirtymää ja kestävästä kehitystä koskevasta oppimisesta

Valtuuskunnille toimitetaan liitteenä asiakohdassa mainittu neuvoston (työllisyys, sosiaalipolitiikka, terveys ja kuluttaja-asiat) istunnossaan 16. kesäkuuta 2022 hyväksymä neuvoston suositus.

NEUVOSTON SUOSITUS**vihreää siirtymää ja kestävästä kehitystä koskevasta oppimisesta**

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, JOKA

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 165 ja 166 artiklan,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

1. Monet jäsenvaltiot ovat edistyneet hyvin sellaisten oppimista koskevien toimintapolitiikkojen ja ohjelmien toteuttamisessa, joilla tuetaan vihreää siirtymää ja edistetään kestävästä kehitystä koskevaa oppimista. Asiaan liittyviä toimia on kuitenkin tarpeen jatkaa ja tehostaa kaikkialla unionissa. Tämän tyyppiseen oppimiseen tähtääviä toimintalinjoja ja käytäntöjä olisi edistettävä ja tuettava edelleen. On tarpeen tunnustaa yhteennivoutuvan oppimisen tarve kestävästä kehityksen ympäristö-, talous- ja sosiaalipilarien aloilla, ja kiinnittää tässä yhteydessä erityistä huomiota ympäristöpilariin.

2. Euroopan vihreän kehityksen ohjelmassa¹, vuoteen 2030 ulottuvassa EU:n biodiversiteettistrategiassa², Yhdistyneiden kansakuntien kasvatus-, tiede- ja kulttuurijärjestön (Unesco) kestävästä kehityksestä edistävää koulutusta koskevassa strategiassa 2030 ja asiaan liittyvässä Yhdistyneiden kansakuntien Euroopan talouskomission (UNECE) työssä³ korostetaan koulujen, korkeakoulujen ja muiden oppilaitosten keskeistä roolia oppijoiden, vanhempien, opetusalan ammattilaisten⁴ ja laajemman yhteisön saamiseksi mukaan muutoksiin, joita menestyksekkäs, oikeudenmukainen ja osallistava vihreä siirtymä edellyttää. Päätelmissään aiheesta "Luonnon monimuotoisuus – kiireellisten toimien tarve"⁵ neuvosto korostaa, että investoiminen koulutuksen kaltaisiin aloihin on avainasemassa parhaiden tietojen keräämisessä ja parhaiden ratkaisujen löytämisessä. EU:n nuorisostrategiassa määritellään yhdeksi tavoitteista kestävä vihreä Eurooppa ja kehoitetaan kaikkia nuoria olemaan ympäristöasioissa aktiivisia ja tiedostavia.
3. Vihreää siirtymää ja kestävästä kehityksestä koskeva oppiminen tukee kaikenikäisiä oppijoita tarvittavien tietojen, taitojen ja asenteiden hankkimisessa, jotta he voivat elää kestävämmän elämäntavan mukaisesti, muuttaa kulutus- ja tuotantotapoja, omaksua terveempiä elintapoja ja edistää – yksilöinä ja yhdessä – kestävämpää taloutta ja yhteiskuntaa. Se edistää myös sellaisten taitojen ja osaamisen kehittämistä, joita tarvitaan työmarkkinoilla yhä enemmän. Se lisää ymmärrystä toisiinsa liittyvistä maailmanlaajuisista haasteista, kuten ilmastokriisistä, ympäristön tilan heikkenemisestä ja luonnon monimuotoisuuden köyhtymisestä, joilla kaikilla on ympäristöön liittyviä, sosioekonomisia ja kulttuurisia ulottuvuuksia.

¹ COM(2019) 640 final.

² COM(2020) 380 lopullinen.

³ Mukaan lukien uusi kehys UNECEn laatiman koulutusta ja kestävästä kehityksestä koskevan strategian täytäntöönpanolle vuosina 2021–2030.

⁴ Tässä suosituksessa 'opetusalan ammattilaisilla' tarkoitetaan opettajia, kouluttajia, nuorisotyöntekijöitä, opettajankouluttajia ja kaikkia virallisen, epävirallisen ja arkioppimisen alan ammattilaisia.

⁵ 12210/20.

4. YK:n kestävän kehityksen tavoitteissa ja erityisesti tavoitteessa 4.7 kehoitetaan kaikkia oppijoita hankkimaan vuoteen 2030 mennessä kestävän kehityksen edistämiseen tarvittavat tiedot ja taidot esimerkiksi kestävästä kehityksestä ja kestäviä elämäntapoja, ihmisoikeuksia, sukupuolten tasa-arvoa, rauhan ja väkivallattomuuden kulttuurin edistämistä, maailmankansalaisuutta sekä kulttuurien monimuotoisuutta ja kulttuurin osuutta kestävässä kehityksessä arvostavan koulutuksen kautta.⁶
5. Eurooppalaista koulutusaluetta koskevassa tiedonannossa⁷, Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarissa⁸, eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisissa puitteissa edettäessä kohti eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamista ja kehittämistä (2021–2030)⁹ ja tiedonannossa "Uusi eurooppalainen tutkimusalue tutkimusta ja innovointia varten"¹⁰ vaaditaan koulutuspolitiikan ja investointien suuntaamista osallistavaan vihreään ja digitaaliseen siirtymään tulevaa selviytymiskykyä ja vaurautta ajatellen.
6. Elinikäisen oppimisen avaintaitoja koskevassa eurooppalaisessa viitekehyksessä¹¹ määriteltyjen avaintaitojen tarkoituksena on tukea ihmisiä kaikkialla Euroopassa, jotta he voivat hankkia tietoja, taitoja ja asenteita, joita itsensä toteuttaminen ja kehittäminen, työllistyminen, sosiaalinen osallisuus, kestävä elämäntapa, menestyksekkäs elämä rauhanomaisessa yhteiskunnassa, terveystietoinen elämäntapa ja aktiivinen kansalaisuus edellyttävät nopean ja perusteellisen muutoksen aikana.
7. Euroopan osaamisohjelmassa¹² ilmaistaan tuki työmarkkinoiden vihreiden ydintaitojen kehittämiselle, jotta voidaan luoda ympäristötietoisten ammattilaisten ja vihreän talouden toimijoiden sukupolvi sekä nivoa ympäristö- ja ilmastonäkökohdat osaksi yleissivistävää koulutusta, korkeakoulutusta, ammatillista koulutusta ja tutkimusta. Eurooppa tarvitsee erittäin päteviä ammattilaisia tukemaan vihreää siirtymää, jotta se nousisi maailman johtavaksi alueeksi kestävän teknologian alalla.

⁶ UNESCO, *Education for sustainable development: a roadmap*, 2020.

⁷ COM(2020) 625 final.

⁸ EUVL C 428, 13.12.2017, s. 10.

⁹ EUVL C 66, 26.2.2021, s. 1.

¹⁰ COM(2020) 628 lopullinen.

¹¹ Neuvoston suositus, annettu 22 päivänä toukokuuta 2018, elinikäisen oppimisen avaintaidoista, EUVL C 189, 4.6.2018, s. 1.

¹² COM(2020) 274 final.

8. Kestävää kilpailukykyä, sosiaalista oikeudenmukaisuutta ja selviytymiskykyä tukevasta ammatillisesta koulutuksesta annetussa neuvoston suosituksessa¹³ ja Osnabrückin julistuksessa tunnustetaan ammatillisen koulutuksen ratkaiseva merkitys digitaalisen ja vihreän siirtymän kannalta.
9. Eurooppalaisessa ilmastopöytäkirjassa kehoitetaan yksilöitä, yhteisöjä ja organisaatioita osallistumaan ilmastotoimiin ja rakentamaan vihreää Eurooppaa tarjoamalla mahdollisuuksia oppia ilmastonmuutoksesta, kehittää ja toteuttaa ratkaisuja ja olla yhteydessä muihin, jotta ratkaisujen vaikutus voidaan moninkertaistaa. Ilmastoasioita edistävän koulutuksen koalition tarkoituksena on luoda yhteisö, jota johtavat oppilaat ja opiskelijat sekä opettajat yhdessä koulujensa ja verkostojensa sekä muiden koulutusalan toimijoiden kanssa, tuottaa mahdollisimman monia merkityksellisiä oppimiskokemuksia ja vähentää hajanaisuutta koulutusalan eri osa-alueiden ja ihmisten välillä.
10. Digitaalisen koulutuksen toimintasuunnitelmassa¹⁴ esitetään visio laadukkaasta, osallistavasta ja esteettömästä eurooppalaisesta digitaalisesta koulutuksesta, korostetaan digitaaliteknologian merkitystä vihreän siirtymän tehokkaana mahdollistajana ja edistetään samalla siirtymistä kohti kestävää käyttäytymistä digitaalisten tuotteiden kehittämisessä ja käytössä.
11. Uusi eurooppalainen Bauhaus tuo Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaan kulttuurisen ja luovan ulottuvuuden sekä pyrkii osoittamaan, miten kestävä innovointi tuo mukanaan konkreettisia ja myönteisiä muutoksia arkeen, myös koulurakennuksiin ja muihin oppimisympäristöihin.

¹³ EUVL C 417, 2.12.2020, s. 1.

¹⁴ COM(2020) 624 final.

12. Unesco on kestävää kehitystä edistävän koulutuksen ohjelmallaan pyrkinyt tekemään koulutuksesta keskeisemmän ja näkyvämmän osan kansainvälisiä toimia, joilla vastataan ilmastokriisiin, ja saavuttamaan kaikki kestävän kehityksen tavoitteet, erityisesti kestävää kehitystä edistävää koulutusta koskevan tavoitteen 4.7. Ilmastomuutosta koskevan YK:n puitesopimuksen ja Pariisin sopimuksen nojalla osapuolet sitoutuvat korostamaan ilmastomuutokseen liittyviä kysymyksiä kestävän kehityksen yhteydessä kaikissa ulottuvuuksissa, erityisesti ilmastomuutokseen liittyvää koulutusta, yleistä tietoisuutta, yleisön osallistumista ja tiedon julkista saatavuutta, sekä tekemään asiaan liittyvää yhteistyötä.
13. Nuoret ovat entistä tietoisempia kestävän kehityksen kysymyksistä, erityisesti ympäristö- ja ilmastokysymyksistä, ja he haluavat edistää niitä. Toukokuussa 2022 julkaistun Eurobarometri-kyselyn tulokset osoittavat, että EU:n nuoret pitävät ympäristön suojelua ja ilmastomuutoksen torjuntaa yhtenä keskeisistä painopisteistä, joihin Euroopan nuorison teemavuonna (2022) olisi keskityttävä. Jo vuoden 2018 OECD:n tiedoista¹⁵ ilmenee, että 15-vuotiaat ovat hyvin tietoisia ilmastomuutoksesta ja ympäristökriisistä sekä tarpeesta puuttua niihin. Samat OECD:n tiedot osoittavat kuitenkin, että huomattavasti harvempi opiskelija tuntee tarvetta toimia todellisen muutoksen aikaansaamiseksi. Ilmasto- ja ympäristökriisin laajuus voi johtaa siihen, että oppijat tuntevat olonsa lannistuneiksi ja voimattomiksi, mitä virheelliset tiedot ja disinformaatio saattavat pahentaa.
14. On erittäin tärkeää, että koulutusjärjestelmät ja -laitokset reagoivat nuorten voimistuvaan ääneen ilmastokriisistä ja luonnon monimuotoisuutta koskevasta kriisistä sekä ottavat nuoret mukaan suunnittelemaan ratkaisuja, jotka liittyvät vihreää siirtymää ja kestävää kehitystä koskevaan oppimiseen, ja toteuttamaan toimia kestävää tulevaisuutta varten. Euroopan nuorison teemavuodella 2022 on tärkeä rooli nuorten osallistumisen edistämisessä.

¹⁵ OECD (2020), Are Students Ready to Thrive in an Interconnected World? Vuoden 2018 PISA-tutkimus, osa VI.

15. Covid-19-pandemia on tuonut korostetusti esiin läheisen yhteytemme luontoon ja asettanut koulutusjärjestelmät uudenlaiseen keskiöön. On opittu uusista koulutusmahdollisuuksista, kuten monimuoto-oppimisen strategioista eri ympäristöissä (myös verkossa), oppijoiden sitoutumisesta ja itsenäisyydestä sekä virallisen koulutuksen ja laajemman yhteisön välisistä yhteyksistä. Pandemia on myös lisännyt pitkäaikaista huolta lasten, nuorten ja aikuisten fyysisestä, henkisestä ja emotionaalisesta hyvinvoinnista.
16. Yksittäiset varhaiskasvatuslaitokset, koulut, korkeakoulut, tutkimusorganisaatiot, ammatillisen koulutuksen tarjoajat ja paikallisyhteisöt toimivat yhä aktiivisemmin ilmastokriisiin ja luonnon monimuotoisuutta koskevaan kriisiin liittyvissä kysymyksissä. Kestävyyttä ei kuitenkaan vielä ole sisällytetty järjestelmällisesti osaksi koulutusta EU:ssa.
17. Monissa maissa toimintapolitiikkoihin, strategioihin ja opetussuunnitelmiin on sisällytetty kestävyyttä koskeva oppiminen ja vastaavia muita toimivia konsepteja, kuten kestävää kehitystä edistävä koulutus ja maailmankansalaisuuteen kasvattaminen. Opetusalan ammattilaiset tarvitsevat kuitenkin lisää kohdennettua tukea, asiantuntemusta ja koulutusmahdollisuuksia, jotta he voivat sisällyttää vihreän siirtymän ja kestävä kehityksen periaatteet opetus- ja koulutuskäytäntöihinsä. He kokevat usein, ettei heillä ole riittävästi valmiuksia käsitellä ekoahdistusta ja ekopessimismiä eikä auttaa oppijoita käsittelemään ilmasto- ja ympäristökysymyksiä myönteisesti.
18. Koko laitosta koskevia, kaikki toiminta-alueet kattavia lähestymistapoja kestävyYTEEN ei aina ole riittävästi. Tällaisiin lähestymistapoihin voivat sisältyä opetus ja oppiminen, hallinto, tutkimus ja innovointi sekä infrastruktuuri, tilat ja toiminnot, ja niiden pitäisi sitouttaa oppijoita, henkilöstöä, vanhempia sekä paikallisia ja laajempia yhteisöjä.

19. On tutkittava edelleen mahdollisuuksia täydentää ja vahvistaa muita koulutusalan ohjelmia. Vihreää siirtymää ja kestäväää kehitystä koskevalla opetuksella ja oppimisella voidaan tukea kattavasti toimintapolitiikkoja ja ohjelmia, jotka koskevat terveyttä, hyvinvointia ja osallisuutta, aktiivista kansalaisuutta ja maailmankansalaisuutta, yhteisvastuuta, opiskelijakeskeistä oppimista, tutkimusta ja innovointia sekä digitaalista muutosta, myös tekoälyä¹⁶.
20. Nivomalla koulutusulottuvuus järjestelmällisesti osaksi muita vihreään siirtymään ja kestäväää kehitykseen liittyviä toimintapolitiikkoja koko eliniän kattavasta näkökulmasta voidaan tukea näiden toimintapolitiikojen täytäntöönpanoa. Näin voidaan myös yhdistää yhteiskunnan ja talouden eri sektorit ja sisällyttää kestävyys tehokkaasti osaksi koulutusta.
21. Tässä suosituksessa otetaan kaikilta osin huomioon toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteet. Siinä tunnustetaan, että oppilaitosten itsemääräämisoikeuden taso vaihtelee suuresti jäsenvaltiosta toiseen. Joissakin jäsenvaltioissa oppilaitoksilla, opettajankoulutuslaitoksilla sekä opettajilla ja kouluttajilla on laaja itsemääräämisoikeus. Suositus pannaan täytäntöön kansallisten olosuhteiden mukaisesti ja yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa.

¹⁶ Unescon alaisuudessa toimiva kansainvälinen tekoälyn tutkimuskeskus (IRCAI) on ensimmäinen maailmanlaajuinen keskus, joka käsittelee tekoälyä, koulutusta ja kestäväää kehitystä.

SUOSITTELEE, ETTÄ JÄSENVALTIOT noudattaen täysimääräisesti toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteita ja tunnustaen, että oppilaitosten itsemääräämisoikeus vaihtelee kansallisten olosuhteiden mukaan,

1. lisäävät ja lujittavat toimia, joilla tuetaan koulutusjärjestelmiä niiden toteuttaessa toimia vihreän siirtymän ja kestävän kehityksen edistämiseksi, jotta kaikenikäiset ja -taustaiset oppijat voivat saada laadukasta, tasapuolista ja osallistavaa koulutusta kestävydestä, ilmastonmuutoksesta, ympäristönsuojelusta ja luonnon monimuotoisuudesta ottaen asianmukaisesti huomioon ympäristöä koskevat ja sosioekonomiset näkökohdat.
2. asettavat vihreää siirtymää ja kestävää kehitystä koskevan oppimisen yhdeksi koulutuspolitiikan ja -ohjelmien prioriteettialoista, jotta alaa voidaan tukea siten, että se voi edistää kestävää tulevaisuutta, joka on sisällytetty osaksi koulutuksen kokonaisvaltaista ymmärtämistä. panevat täytäntöön ja kehittävät edelleen kattavia ja yhteistyöhön perustuvia lähestymistapoja vihreää siirtymää ja kestävää kehitystä koskevaan opetukseen ja oppimiseen ottaen mukaan kaikki asiaankuuluvat koulutusjärjestelmän osapuolet ja sidosryhmiä muilta merkityksellisiltä aloilta.
3. tarjoavat erilaisia oppimismahdollisuuksia virallisen, epävirallisen ja arkioppimisen ympäristöissä, jotta kaikenikäiset yksilöt voivat valmistautua vihreään siirtymään, osallistua siihen aktiivisesti ja toimia ympäristön kannalta asianmukaisen, kestävän ja ilmastoneutraalin kiertotalouden sekä oikeudenmukaisten, osallistavien ja rauhanomaisten yhteiskuntien hyväksi.
4. harkitsevat seuraavia toimenpiteitä järjestelmän tasolla:
 - a) mukautetaan tiiviissä yhteistyössä asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa koulutusstrategiat ja -suunnitelmat vihreän siirtymän ja kestävän kehityksen mukaisiksi, myös ne, jotka liittyvät opetussuunnitelmiin ja arviointeihin sekä opetusalan ammattilaisten peruskoulutukseen ja jatkuvaan ammatilliseen kehittymiseen. tuetaan kansallisten ja muiden strategioiden ja toimintapolitiikkojen täytäntöönpanoa, mukaan lukien niihin liittyvät käsitteet, kuten kestävää kehitystä edistävä koulutus, jatkotoimi- ja seurantamekanismien avulla.

- b) tarvittaessa investoidaan vihreisiin ja kestäviin laitteisiin, resursseihin ja infrastruktuuriin (rakennuksiin, perustuksiin ja teknologiaan) oppimista, sosiaalista kanssakäymistä ja virkistystä varten terveellisten, turvallisten, osallistavien, luovien ja kestävien oppimisympäristöjen varmistamiseksi ja tarjotaan asiaa koskevaa koulutusta.
- c) lisätään tietoisuutta vihreää siirtymää ja kestäväää kehitystä koskevan oppimisen hyödyistä ja mahdollisuuksista ja tuetaan virallisen ja epävirallisen koulutuksen oppilaitoksia, mukaan lukien varhaiskasvatus, jotta ilmastonmuutosta, ympäristönsuojelua, luonnon monimuotoisuutta ja kestävyyttä koskevat kysymykset tulisivat merkityksellisiksi oppijoiden arkielämän kannalta, ja edistetään kestävyyyteen tähtäävää kulttuuria.
- d) kehitetään kaikenikäisten oppijoiden tietoja, taitoja ja asenteita, jotta voidaan elää kestävämmän elämäntavan mukaisesti, edistää kestäviä kulutus- ja tuotantomalleja, omaksua terveellisempiä ja ympäristötietoisempia elintapoja ja edistää yksilöinä ja yhteisesti yhteiskuntiemme muutosta.
- e) tuetaan ja parannetaan vihreää siirtymää ja kestäväää kehitystä koskevaa opetusta ja oppimista tarjoamalla infrastruktuuri, digitaalisia välineitä ja resursseja sekä tukemalla opetusalan ammattilaisten digitaalisia taitoja.

- f) otetaan kaikki oppijat mielekkäällä ja koordinoitulla tavalla mukaan ehdottamaan ja laatimaan lähestymistapoja siihen, mitä, miten ja missä he oppivat vihreästä siirtymästä ja kestävästä kehityksestä niiden edistämiseksi. kannustetaan sukupuolten tasapuolista osallistumista kaikentaustaisten oppijoiden keskuudessa, mukaan lukien ne, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia. voimaannutetaan kaikkia oppijoita osallistumaan päätöksentekoon oppilaitoksensa tasolla sekä paikallisissa ja laajemmissa yhteisöissään.
- g) kehitetään ja tuetaan tiiviissä yhteistyössä asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa opetussuunnitelmaohjelmia ja -kehyksiä, jotka antavat oppijoille aikaa ja tilaa kehittää kestävyysosaamista¹⁷ varhaisesta iästä alkaen. Sukupolvien välinen oppiminen ja paikalliset esimerkit, ongelmat ja vastaukset voivat tehdä opetussuunnitelmista merkityksellisempiä oppijoille, kun niissä osoitetaan, että ilmastonmuutos, luonnon monimuotoisuus ja kestävyys ovat paikallisia ja niiden hyväksi voi toimia.
- h) tuetaan yhteistyötä ja verkostoitumista kestävyiden, ympäristönsuojelun ja luonnon monimuotoisuuden alalla ottamalla toimintaan mukaan muun muassa paikallisviranomaisia, nuorisotyötä tekeviä tahoja, nuorisjärjestöjä, ympäristökoulutuskeskuksia, globaalikasvatuskeskuksia, metsistä ja puistoista vastaavia tahoja, maatiloja, museoita, kirjastoja, kansalaisjärjestöjä, tutkimuslaitoksia, kuluttajajärjestöjä ja yrityksiä. Näin vahvistetaan virallisen, epävirallisen ja arkioppimisen välisiä yhteyksiä.
- i) tuetaan vihreää siirtymää ja kestävästä kehitystä koskevan opetuksen ja oppimisen hyvien käytäntöjen ja pedagogisen tutkimuksen laajentamista kaikilla koulutustasoilla ja kaikissa koulutustyypeissä.

¹⁷ Eurooppalaisessa kestävä kehityksen osaamiskehyksessä (GreenComp) kuvattu kestävyysosaamisen käsite kattaa tiedot, taidot ja asenteet, joita kaikenikäiset oppijat tarvitsevat elääkseen, työskennelläkseen ja toimiakseen kestäväällä tavalla (mukaan lukien kriittinen ajattelu, systeemiajattelu ja yhteys luontoon). Vihreät taidot ovat ammatillisia taitoja, joita tarvitaan kaikilla aloilla ja kaikilla työmarkkinoiden tasoilla vihreän siirtymän toteuttamiseksi, mukaan lukien uusien vihreiden työpaikkojen luominen.

5. tukevat oppijoita edelleen harkitsemalla seuraavia toimenpiteitä:

- a) annetaan oppijoille esikouluiästä lähtien mahdollisuus ymmärtää, käsitellä ja arvostaa luontoa ja sen monimuotoisuutta, herätellä omaa uteliaisuutta ja ihmettelyä luontoa kohtaan ja oppia toimimaan kestävyysden hyväksi yksilöinä ja yhdessä.
- b) lujitetaan vihreää siirtymää ja kestävästä kehitystä koskevaa laadukasta elinikäistä oppimista, mukaan lukien harjoittelu, oppisopimuskoulutus, vapaaehtoistyö, opetussuunnitelman ulkopuolinen toiminta, nuorisotyötoiminta ja muut virallisen, epävirallisen ja arkioppimisen muodot sekä niiden väliset yhteydet, myös taloudellisen tuen avulla kansallisten rahoitustukijärjestelmien mukaisesti. edistetään tähän liittyvää kansalaistoimintaa ja vastaavia ohjelmia ja tunnustetaan ne.
- c) helpotetaan oppimismenetelmiä ja -lähestymistapoja, jotka ovat yhteistoiminnallisia, kokemuseräisiä, käytännönläheisiä ja merkityksellisiä paikallisten kontekstien ja perinteiden kannalta, sekä tuetaan tieteidenvälistä ja oppiainerajat ylittävää toimintaa. Tämä tarkoittaa sitä, että oppijoille annetaan käytännön mahdollisuuksia tarkkailla luontoa ja pitää siitä huolta sekä vähentää, korjata, käyttää uudelleen ja kierrättää materiaaleja, mikä auttaa heitä ymmärtämään kestävä elämäntavan ja kiertotalouden merkityksen.
- d) tarjotaan tosiasioihin perustuvaa ja helposti saatavilla olevaa tietoa ilmasto, ympäristöä ja luonnon monimuotoisuutta koskevasta kriisistä ja sen syistä, kuten Århusin yleissopimuksen¹⁸ puitteissa on sovittu.
- e) kehitetään ongelmanratkaisu- ja yhteistyötaitoja, edistetään kriittistä ajattelua, medialukutaitoa ja systeemiajattelua sekä tuetaan erityisiä toimia, myös vapaaehtoistyötä, jotta voidaan torjua ja vähentää pelkoa ja voimattomuutta, joita oppijat saattavat kokea maapalloa koskevissa kriiseissä.

¹⁸ Yleissopimus tiedon saannista, yleisön osallistumisoikeudesta päätöksentekoon sekä muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeudesta ympäristöasioissa.

6. tukevat opetusalan ammattilaisia edelleen vihreää siirtymää ja kestävästä kehitystä koskevan oppimisen helpottamisessa harkitsemalla seuraavia toimenpiteitä:
- a) tunnustetaan, että kaikki opetusalan ammattilaiset oppiaineesta tai koulutusalaan riippumatta ovat kestävyttä opettavia ammattilaisia, joiden on tuettava oppijoitaan vihreään siirtymään valmistautumisessa. annetaan heille valmiudet lisätä oppijoidensa tietoisuutta kestävästä kehityksen tavoitteista. otetaan opetusalan ammattilaiset mukaan opetussuunnitelmien ja ohjelmien kehittämiseen sekä muihin koulutusuudistuksiin, jotka liittyvät vihreään siirtymään ja kestävästä kehitykseen, ja asianmukaisen ammatillisen kehittymisen suunnitteluun, sekä kuullaan ja tuetaan heitä näiden asioiden suhteen.
 - b) tuetaan vihreän siirtymän ja kestävästä kehityksen nivomista osaksi opettajien ja kouluttajien peruskoulutusohjelmia, jatkuvan ammatillisen kehittymisen ohjelmia ja opettajien ammatillisia standardeja ja kehyksiä, jotta voidaan tukea opetusalan ammattilaisten osaamisen kehittämistä kestävyden osalta.
 - c) tuetaan mentorointijärjestelmiä ja ammatillisen kehittymisen ohjelmia laitostasolla. Tuetaan opetusalan ammattilaisia digitaalisten välineiden ja teknologioiden käytössä käytännön työssä, jotta voidaan parantaa vihreään siirtymään ja kestävästä kehitykseen tähtäävää opetusta ja oppimista.

- d) kehitetään edelleen ja tutkitaan opetusalan ammattilaisten mahdollisuuksia ja kannustimia osallistua kestävyyttä koskeviin ammatillisen kehittymisen ohjelmiin, esimerkiksi ottamalla ne huomioon uralla etenemisen ja urakehityksen yhteydessä sekä luomalla opetusalan ammattilaisille kestävyyskoordinaattorin kaltaisia uusia rooleja.
- e) autetaan opetusalan ammattilaisia, muun muassa tarjoamalla riittävästi aikaa ja tilaa, käyttämään opetusmenetelmiä, jotka parantavat vihreään siirtymään ja kestävään kehitykseen tähtäävää opetusta ja oppimista monialaisesti, ja kehittämään oppimisen sosioemotionaalisia näkökohtia, jotta kaikista oppijoista voi tulla muutoksen aikaansaajia ja jotta he voivat oppia ajattelemaan ja toimimaan kestävämmän maailman hyväksi niin yksilöllisesti ja yhdessä kuin myös paikallisesti ja maailmanlaajuisesti.

- f) tarvittaessa kannustetaan muutosvoimaiseen ja monialaiseen opetukseen ja oppimiseen ja mahdollistetaan ne käyttäen perinteisiä ja innovatiivisia oppimistapoja, kuten käytännön oppimista, STEAM-lähestymistapaa¹⁹, hackathon-tapahtumia, yhteisöpalveluoppimista ja pelillistämistä.
 - g) kehitetään ja asetetaan saataville resursseja opetusalan ammattilaisten tukemiseksi, myös arvioinnin osalta. Autetaan opetusalan ammattilaisia käyttämään perinteisiä ja uusia välineitä ja materiaaleja vihreää siirtymää ja kestävää kehitystä koskevassa opetuksessa ja koulutuksessa erilaisissa sisä- ja ulkotiloissa sekä digitaalisissa ja ei-digitaalisissa ympäristöissä. tarjotaan pääsy asiantuntijakeskuksiin, myös ympäristökoulutuskeskuksiin.
 - h) kannustetaan tutkimus- ja innovaatioyhteisöä toimimaan yhdessä virallisen ja epävirallisen koulutuksen ja arkioppimisen tarjoajien kanssa opetusalan ammattilaisten tukemiseksi vihreän siirtymän ja kestävä kehityksen alalla. Edistetään osallistumista kokeiluhankkeisiin ja kokeilevaan tutkimukseen, jotka liittyvät ilmastokriisiin, ympäristökriisiin ja kestävyteen.
7. tukevat edelleen virallisen ja epävirallisen koulutuksen oppilaitoksia, jotta nämä voivat tarvittaessa nivoa vihreän siirtymän ja kestävä kehityksen tehokkaasti osaksi kaikkea toimintaansa, harkitsemalla seuraavia toimenpiteitä:
- a) kannustetaan ja helpotetaan tehokkaita, koko laitosta koskevia lähestymistapoja kestävyteen, mihin kuuluvat opetus ja oppiminen, visio, suunnittelu ja hallinto, aktiivinen oppijoiden ja henkilöstön osallistuminen, perheiden ottaminen mukaan toimintaan, rakennusten ja resurssien hallinta, kumppanuudet paikallisten ja laajempien yhteisöjen kanssa sekä tutkimus ja innovointi. tuetaan opetusalan johtajia organisaatiomuutoksen hallinnassa tarjoamalla täydennyskoulutusta ja ohjausta näitä tehtäviä varten.

¹⁹ STEAM-lähestymistavassa (luonnontieteet, teknologia, insinööritieteet, taideala ja matematiikka) hyödynnetään luovaa potentiaalia, joka syntyy STEM-koulutuksen yhdistämisestä taidealaan, humanistisiin tieteisiin ja yhteiskuntatieteisiin.

- b) tuetaan oppilaitoksia, jotta ne voivat suunnitella, seurata ja arvioida kestävyysstrategioitaan tai sisällyttää kestävyiden nykyisiin prosesseihinsa ja toimenpiteisiinsä (esimerkiksi koulujen kehittämissuunnitelmiin, korkeakoulujen tehtäväkuvauksiin ja strategioihin). tunnustetaan, että tämä on pitkän aikavälin prosessi, joka edellyttää pieniä, mitattavissa olevia toimia, joita seurataan ja arvioidaan jatkuvasti, myös laitosten itsearvioinnin avulla.
- c) kannustetaan laitosten itsemääräämisoikeuden mukaisesti varhaiskasvatuskeskuksia, kouluja, korkeakouluja, ammatillisen koulutuksen tarjoajia, aikuiskoulutuslaitoksia ja muita koulutuksen tarjoajia osallistumaan ympäristömerkkialoitteisiin, jotka voivat tuoda ympäristöön liittyviä, sosiaalisia, koulutuksellisia ja taloudellisia hyötyjä, ja tuetaan niitä tältä osin. Tarjotaan tukirakenteita tällaisille järjestelmille, esimerkiksi virastoja tai elimiä, jotka tukevat koko laitosta koskevia lähestymistapoja, mentorointia ja verkostoitumista, malleja ja ohjausta sekä taloudellista tukea.
- d) keskitetään osa koulutusorganisaatioiden sisäisistä ja/tai ulkoisista arviointi- ja laadunvarmistusmekanismeista kestävyteen. Tunnustetaan korkeakoulujen tehokas sitoutuminen asianmukaisilla keinoilla, esimerkiksi rahoitusmekanismeilla.
- e) nivotaan vihreä siirtymä ja kestävä kehitys tiiviimmin osaksi ammatillisen ja korkeakoulutuksen ohjelmia, opintosuunnitelmia ja moduuleja (oppilaitosten itsemääräämisoikeuden ja akateemisen vapauden mukaisesti) eri aloilla, kuten kauppatieteiden, yhteiskuntatieteiden, kasvatustieteiden, humanististen tieteiden, taiteiden, arkkitehtuurin ja insinööritieteiden sekä maankäytön suunnittelun ja hallinnan alalla. Hyödynnetään valtiosta riippumattomien ympäristö- ja koulutusjärjestöjen ja muiden asiaankuuluvien elinten kehittämiä resursseja ja materiaaleja.

- f) tuetaan korkeakouluja, ammatillisia oppilaitoksia ja aikuiskoulutuslaitoksia sellaisten pienten, räätälöityjen vihreää siirtymää ja kestävästä kehitystä koskevien kurssien kehittämisessä, jotka voivat johtaa muun muassa pieniin osaamiskokonaisuuksiin, ammatillisen osaamisen syventämiseksi, laajentamiseksi ja päivittämiseksi.
 - g) edistetään kumppanuuksia kaikilla aloilla ja kaikkien toimijoiden kanssa, muun muassa liike-elämän, taiteiden, kulttuuriperinnön, urheilun ja nuorisotoiminnan alalla sekä maatilojen, tutkimuslaitosten, kansalaisjärjestöjen, opetusresursseja tuottavien yritysten (jotka tarjoavat esimerkiksi teknologiaa, julkaisutoimintaa ja muita opetussuunnitelmiin liittyviä välineitä) ja koulutustutkimuksen kanssa. Tuetaan opetussuunnitelman ulkopuolisten ohjelmien, kesäohjelmien ja muiden ohjelmien kehittämistä samalla, kun tuetaan harjoittelua esimerkiksi laboratorioissa, yrityksissä, tutkimuslaitoksissa ja kansalaisjärjestöissä.
 - h) tuetaan ohjelmia, joilla edistetään kestävyyskeskeistä innovointia ja yrittäjyyttä. Tuetaan korkeakouluja ja ammatillisia oppilaitoksia sellaisten kestävyyskeskeisten perustamisessa tai vahvistamisessa, jotka edistävät innovointia ja yrittäjyyttä vihreää siirtymää ja kestävästä kehitystä, kiertotaloutta ja luonnon monimuotoisuutta varten.
8. ottavat tarvittaessa käyttöön kansallisia ja EU:n varoja infrastruktuuriin, koulutukseen, välineisiin ja resursseihin tehtäviin investointeihin, joilla lisätään virallisen ja epävirallisen koulutuksen kestävyyskeskeisyyttä ja valmiutta vihreään siirtymään; kyseeseen tulevat erityisesti Erasmus+, elpymis- ja palautumistukiväline, Euroopan solidaarisuusjoukot, Euroopan sosiaalirahasto plus, Euroopan globalisaatiorahasto, Euroopan aluekehitysrachasto, teknisen tuen väline, Digitaalinen Eurooppa -ohjelma, Horisontti Eurooppa -puiteohjelma ja InvestEU.
9. investoivat poliittisten haasteiden ja näiden aloitteiden vaikutusten seurantaan, tutkimukseen ja arviointiin, jotta voidaan hyödyntää opittuja kokemuksia ja tarjota tietoa poliittista päätöksentekoa varten. Tähän voi sisältyä olemassa olevien indikaattoreiden ja tavoitteiden täytäntöönpano, myös kansainvälisellä tasolla.

KEHOTTA A KOMISSIOTA TOISSIJ AISUUSPERIAATTEEN JA KANSALLISET
OLOSUHTEET ASIANMUKAISESTI HUOMIOON OTTAEN

10. helpottamaan jäsenvaltioiden ja sidosryhmien välistä yhteistyötä ja vertaisoppimista vihreää siirtymää ja kestäväää kehitystä koskevan oppimisen alalla seuraavasti:
- a) sovelletaan eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisia puitteita edettäessä kohti eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamista ja kehittämistä (2021–2030)²⁰, jossa vihreää siirtymää koskeva koulutus on keskeinen painopistealue.
 - b) levitetään ja kannustetaan käyttämään mahdollisuuksia tarjota vihreää siirtymää ja kestäväää kehitystä koskevaa virallista ja epävirallista koulutusta sekä edistää ja tukea sitä EU:n rahoitusohjelmissa, kuten Erasmus+, Euroopan solidaarisuusjoukot, Life-ohjelma, Euroopan sosiaalirahasto plus, Euroopan globalisaatiorahasto, Horisontti Eurooppa -puiteohjelma, mukaan lukien Marie Skłodowska-Curie -toimet, kehitysyhteistyökasvatuksen ja valistustoiminnan ohjelma ja teknisen tuen väline.

²⁰ Neuvoston päätöslauselma eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisista puitteista edettäessä kohti eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamista ja kehittämistä (2021–2030), EUVL C 66, 26.2.2021, s. 1.

- c) jaetaan hyviä käytäntöjä Erasmus+ -ohjelman henkilöstövaihdosta, hankkeista ja verkostoista, muun muassa Erasmus+ -ohjelman Eurooppalaiset yliopistot -allianssien, eTwinning-verkkoyhteisön, Erasmus+ Teacher Academies -toiminnon sekä ammatillisen koulutuksen huippuyksikköjen, Marie Skłodowska-Curie -toimien ja Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutin kautta.
- d) tunnistetaan, dokumentoidaan ja jaetaan hyviä käytäntöjä, myös olemassa olevien verkkoalustojen²¹ kautta, sekä tuetaan sellaisten kansallisten ja muiden organisaatioiden verkostoitumista, jotka toimivat koulutusalailla ja vihreän siirtymän ja kestävän kehityksen alalla virallisen ja epävirallisen koulutuksen puitteissa.
- e) otetaan nuoret mukaan suosituksen täytäntöönpanoon erityisesti Euroopan nuorison teemavuoden 2022 ja EU:n nuorisodialogin kautta sen varmistamiseksi, että nuorten ja nuorisojärjestöjen mielipiteet, näkemykset ja tarpeet otetaan täysin huomioon.
- f) luodaan synergioita ilmastoasioita edistävän koulutuksen koalition ja uuden eurooppalaisen Bauhausin kanssa.

²¹ Tähän voisivat kuulua ilmastoasioita edistävän koulutuksen koalitio, tuleva Euroopan kouluopetusala, Oppisoppi ja Science is Wonderful! -alusta, Euroopan nuorisoportaali, aikuiskoulutuksen eurooppalainen foorumi (EPALE), Scientix, eurooppalainen oppisopimusyhteistyö ja osaamissopimus.

11. kehittämään, jakamaan ja antamaan käyttöön vapaaehtois pohjalta resursseja, materiaaleja ja tutkimusta vihreään siirtymään ja kestäväan kehitykseen tähtäävän oppimisen alalla yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa, myös uuden eurooppalaisen kestävän kehityksen osaamiskehyksen eli GreenCompin osalta.
12. tukemaan opetusalan ammattilaisia vihreää siirtymää ja kestäväan kehitystä koskevassa opetuksessa
 - a) tarjoamalla resursseja ja tukimateriaalia käyttöön vapaaehtois pohjalta Euroopan kouluopetus alustalla, EPALEssa ja Euroopan nuorisoportaalissa,
 - b) palkitsemalla vihreää siirtymää ja kestäväan kehitystä koskevan opetuksen ja oppimisen erinomaisia toimia EU:n palkitsemisjärjestelmien avulla, mukaan lukien eurooppalainen innovatiivisen opetuksen palkinto, eTwinning-palkinto ja eurooppalaiset ammatillisen osaamisen palkinnot.
13. seuraamaan vihreiden taitojen tai ympäristökestävyysasenteiden kehittymistä korkeakoulututkinnon ja ammatillisen koulutuksen tutkinnon suorittaneiden sekä uransa alkuvaiheessa olevien tutkijoiden keskuudessa ilman, että jäsenvaltioille luodaan uusia raportointivelvoitteita tai mahdollisia muita lisärasitteita, eurooppalaisen tutkinnon suorittaneiden seurannan kaltaisten jo olemassa olevien eurooppalaisten kyselytutkimusten avulla, esimerkiksi sisällyttämällä niihin kysymyksiä tällaisista asenteista.
14. seuraamaan edistymistä vihreään siirtymään ja kestäväan kehitykseen tähtäävässä koulutuksessa olemassa olevien eurooppalaista koulutus aluetta ja Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa koskevien raporttien puitteissa ilman, että jäsenvaltioille luodaan uusia raportointivelvoitteita tai mahdollisia lisärasitteita. Tämä kattaa mahdollisten kestävyyttä koskevien indikaattoreiden tai EU:n tason tavoitteiden kehittämisen tukemisen eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisista puitteista edettäessä kohti eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamista ja kehittämistä (2021–2030) annetun neuvoston päätöslauselman mukaisesti.

15. vahvistamaan yhteistyötä olemassa olevien kansainvälisten järjestöjen, erityisesti Unescon ja muiden YK:n elinten, myös UNECEn, kanssa, jotta voidaan edistää poliittisten päättäjien, toimijoiden ja sidosryhmien kanssa eri jäsenvaltioissa ja niiden välillä vihreää siirtymää ja kestävästä kehitystä koskevaa koulutusta koskevaa lähestymistapaa, johon kuuluvat tasa-arvoisuus, osallisuus ja oikeudenmukaisuus, Euroopan vihreän kehityksen ohjelman, kestävän kehityksen tavoitteiden sekä Unescon kestävästä kehitystä edistävän koulutuksen etenemissuunnitelman 2030 mukaisesti.
16. lujittamaan edelleen Erasmus+ -ohjelman ja Euroopan solidaarisuusjoukkoja koskevan ohjelman vihreää ulottuvuutta pyrkimällä molemmissa tapauksissa kestävään liikkuvuuteen, verkkoyhteistyöhön ja vihreisiin käytäntöihin hankkeissa ja keskittymällä voimakkaasti vihreään siirtymään ja kestävään kehitykseen eri koulutus- ja nuorisoalan sidosryhmien välisessä yhteistyössä.

Tehty Luxemburgissa

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja
